

Institutionel kosmologi; atidslighed - kronisk kulturkonservatisme

Når angsten for forandring og tab af kontrol bliver forklaring på forandring og tab af kontrol

Om en verden, der har brug for at omdefinere sig selv, mere tilpasningsdygtigt og fleksibelt - lidt som at bygge et skib på åbent hav

De atidslige love, kosmologierne, fremhæves af faktaresistente verdensreligioner, af falsk økonomisk naturvidenskabelig ideologi, udgør kernen i det store kognitive svigt.

Der er ingen gud, ingen overordnet fornuft i den udvikling, som alverdens sociale vindere hævder at repræsentere.

Der er en verden i forandring, klimaforandring, med fertilitetskrise, biodiversitetskrise, forsvindende livsgrundlag som følge af rigide forsøg på at definere netop en og kun en form for identitet som den absolutte på bekostning af livet med forandringen.

Udviklingen er præget af gamle rigide fortællinger, uden at komme det unge menneskes behov for begrundet tro på fremtiden i møde. Fortællingerne er som gamle mennesker, der

ikke vil give sig og vige pladsen.

Det handler om kulturkonservatismens mangel på selverkendelse i toppen af det globaliserede samfunds selvbeskrivelse. Om pensionister, der har brugt livet på at spare op til livet efter livet, og som har for meget at tabe ved at indrømme, hvor dumt det er at ofre sig og planeten til fordel for et fiktivt liv efter livet¹.

Frygten for at gå under som identitet er drivkraften bag verdens krige og konflikter, dvs. de konflikter, som de frygtsomme går under for. Ikke bare hos det grå guld i den vestlige verden, men også i de kadre, der sidder på religionernes institutioner og pumper deres kosmologier ud over fortvivlede menneskemasser.

Frygten for undergang tenderer mod at underminere de rigide konservative rammer for social og psykisk selvbeskrivelse, og de rigide kosmologiske institutioner med ideologi er sin egen årsag i den forpligtende ontologisk forankrede forklaring på en truende udvikling.

Tingene bider sig selv i halen på måder, der ligger uden for det, der kan beherskes via de herskende rigide rammer for social identitet af kulturkonservativ og markedsfundamentalistisk karakter.

Her i DK føler mange især i det jyske sig hævet over alverdens religiøst og ideologisk betingede fortrædeligheder, men Danmarks Demokraternes kamp for fri flæsketeg og fedtemøg i havet er lige så rigid i sin selvforståelse, som det iranske præsteskab. Forståelsen for de fremmede er lige så diskriminerende, som kravet om at muslimer må assimileres ved ankomsten til nationen i forhold til de ca. 6000 jøder, der er integreret i toppen af det danske samfund, hvor de er vildt overrepræsenteret i medier og finanssektorens styrende organer. Deres integration i den fri verden er forklaringen på, at jødernes patent på offerrollen gør blind for det faktum, at Gaza er blevet en KZ-lejr. Man har ikke noget imod det, så længe det er muslimer, der skal være i dem! Holocaust var en forbrydelse, og siden har jøderne haft patent på offerrollen, fortællingen om og begrundelsen for at ofre sine fjender.

Konflikterne rundt om i verden centrerer sig om identitet, nationalitet og religion, hvor de store styrende kræfter og afgørende funktionelle systemdannelser er mere anonyme, dog ikke uden ideologisk forsvar eller indhold.

Forsvaret for den økonomiske vækst ligger der, tungt under enhver fortælling, som social konstruktion, ren og skær løsrevet semantisk øvelse uden ontologisk fundering, netop fordi den økonomiske vækst for længst er blevet sit eget største problem. Vi har rigeligt af det hele, men ikke noget at have det i!

De rigeste dele af verden sidder på [pengeskabelsen](#). Danmark har del i den, det kommunikationsmedie, der styrer den økonomiske rationalitet, der også er afgørende i regioner og lande på vej op økonomisk og militært såvel som dem, der aldrig nogensinde kommer op.

¹ Statsministeren forstår nu, at pensionsalderen ikke kan skubbes i al evighed, hvis hun skal genvælges i et land, hvor gennemsnitsalderen stiger og hvor fertilitetsraten falder.

Det er vestlig valuta, som man er ude efter i Asien, Afrika, Mellemøsten og Latinamerika. Men det pengeøkonomiske system er båret af alt andet end absolut og atidslig rationalitet (de institutionelle kosmologiers primære indikationsværdi). Det er funderet i kombination med den vestlige verdens militære og samlede politiske magt, den vestlige verdens monetære og militære hegemoni.

Religion og national identitet præger konflikternes selv- og fremmedbeskrivelse. Men den egentlige magtfordeling handler om penge, militær og politisk magt. Det hele centrerer sig om en fortælling, om forestillingen om en overordnet fornuft, rationalitet, formålsmæssighed, som ikke er forpligtende ontologisk forankret, men som lever ved de kun semantiske øvelser, dvs. sociale og psykiske konstruktioner uden anden fundering i verden, end den der handler om at have sin mening for sig selv, fritsvævende, inkommensurabelt og uden logisk eller ontologisk fundering. (Den kunstige intelligens behersker disse øvelser bedre end noget menneske, formår at bekræfte enhver i sin foretrukne selvbeskrivelse, uden på nogen måde at modsige nogen eller noget som helst. I sit forsøg på at behage alle, tenderer AI på den måde mod at blive ligegyldig)

Religionen og den nationale identitet træder ind og får større betydning for selvbeskrivelsen, der hvor den almindelige velstand af både realøkonomisk og pengeøkonomisk karakter er for nedadgående. Toppen af de knapt så pengeøkonomisk højtflyvende samfund er tilbøjelig til at søge pengeøkonomisk vinding til sig selv på bekostning af dens magtbase, da det giver dem en mere globaliseret og anonym form for velstand, end de realøkonomiske og subsistensøkonomiske former for livsgrundlag, der på trods af den stort anlagte fortælling om globaliseringens markedsmekanismer udgør livsgrundlaget for de helt store menneskemasser uden for den vestlige verdens centre.

Alverdens unge mennesker er udfordret mentalt på et plan, som ikke har nogen forhistorie.

Verden hænger sammen rent kommunikativt, men ikke ontologisk, fordi de fortællinger, de unge tilbydes som ramme for selvbeskrivelse, ikke hænger sammen med nogen form for overordnet fornuft eller formålsmæssighed.

Mosaikken af semantiske konstruktioner, kunstigt fremstillet af forældede og realitetsbenægtende institutionelle kosmologier af religiøs og ideologisk karakter er mangfoldig og uden forudsætning for at gribe konstruktivt ind i en verden af forandring.

Den sociale selvbeskrivelse findes derfor næppe i en form, som kan bære noget sted i det globale netværk af kommunikation. I stedet finder man kaskader af inkommensurable former for socialkonstruktivisme og dysfunktionelle ekkokamre skabt af alskens bastarder inden for genren løsrevne semantiske øvelser.

De unge mennesker står overfor at skulle formulere en ny selvforståelse, der kan bære ontologisk og semantisk.

Den vestlige verdens gamle erkendelsesteoretiske idealer omkring sandheden og kosmologien som fast forankret i de atidslige former for væren figurerer højt i hierarkiet af kriterier for kvalificeret beskrivelse af verden. Men de gør blind for forandring, sin egen rolle i

en falsk udvikling, det forhold at verden ændrer sig med helt uoverskuelige konsekvenser for livet selv og de sociale og psykiske konstruktioner af meningsbærende semantik.

Medier, politikere og andre sociale iagttagere er ikke klædt på teoretisk i forhold til de udfordringer, som de unge mennesker lever med. De holder fast i oldtidens ontologi, de store kosmologier, tre verdensreligioners håbløst utidssvarende former for værensforståelse, national identitet og former for markedsfundamentalisme uden videnskabeligt forpligtende grundlag.

De unge mennesker bliver mentalt syge, fordi de mærker det selvnegerende i de succeskriterier, den gamle kulturkonservative verden rigtigt holder op for dem.

Det primære holdepunkt for deltagerne i den stort anlagte kamp om sandheden centrerer sig om globaliseringen, hvor det hedder sig, at hvad der er godt for den ene på det globale markeds betingelser, det er ikke bare godt for denne men i det hele taget, takket være markedets skjulte hånd, dvs. med udgangspunkt i Adam Smiths kontrafaktiske og ekstremt ideologiske fortælling om [det økonomiske menneske](#) som værende en forlængelse af den absolutte fornuft. Dette holdepunkt er kernen i den vestlige fri verdens institutionaliserede kosmologi, forklaedt som oplysning og højeste fornuft. Man orienterer sig ud fra dette punkt, tror på den højere fornuft i markedet på en måde, der kognitivt gør blind for virkeligheden, forandringen, selvdestruktionen.

[Markedsfundamentalismen](#) i globaliseringens gevandter er en form for kosmologi, en slags tro på at verdens forandring udfolder sig i overensstemmelse med atidslige love, og at markedet derfor er garanten for udviklingen frem mod den bedste af alle verdener. Det er [kernen i og bag kampen mod fake news](#). Men denne kerne er lige så rigid og dysfunktionel, kontrafaktisk, som de former for fake news, den bestræber sig på at stå i modsætning til.

Markedsfundamentalismen stortrives i den vestlige verden i ophøjet enhed med de mest konservative kræfter af religiøs og nationalistisk art.

Uden på nogen måde at kunne redegøre for sin egen plads i verden fremturer man ud fra disse former for selvbeskrivelse med påstanden om, at udviklingen sikres alene via kampen på markedet og mellem nationer og religioner, fordi konkurrencen, den bedst egnedes succes er garanten for udviklingen. Det republikanske parti i USA er selve udtrykket for den ophøjede enhed mellem institutionel kosmologisk religiøs, militær, monetær magt, pakket ind i nationalistisk selvforherligelse, uden blik for den katastrofale underminering af livets forudsætninger², som er [det egentlige udkomme af "the american dream"](#)!

Konsekvenserne af udviklingen er lammende, befordrende for konflikten realitet, den særlige form for konstruktivisme, der præger menneskets kognitive tilgang til sig selv og alt andet fx blandt parterne i krigene i Europa, Mellemøsten og Afrika.

Verdens ungdom må lære at orientere sig i dette hav af forandring. Det handler om noget,

² Klimabenægtelsen stortrives i det republikanske parti, eksplicit, hvor det sker mere stiltiende performativt hos demokraterne, der ret beset ikke agerer på problemet.

der kan sammenlignes med den store omkalfatring, omdannelsen af en bærende konstruktion på åbent hav.

Det er på ingen måde uden grund, at de unge mennesker lider mentalt, mere mentalt end på andre måder!

Den mentale tilstand hos de unge verdensborgere vidner om, at der ikke er en gyldig kulturel ramme for selvforståelse at læne sig op ad. Den gamle verden taler om at behandle de unge ud af problemet, som om at det var de unge, der var problemet. Det er en del af problemet.

Samfundets kulturkonservatisme er her problemet ikke løsningen. Det er, hvad de unge mennesker lider under, sammen med planeten og livsgrundlaget i fundamental forstand.

Min egen ungdom, en fortælling, en ramme:

I 1978 tomlede jeg en tur ned gennem Europa til Barcelona for at købe mig en guitar. Jeg var 18 år og allerede vækket som kulturradikal social iagttager, uden dog at kende netop det udtryk som betegnelse for den form for filosofiske betragtninger over egen position i mosaikken af sociale former for selvbeskrivelse, som udtrykket, kulturradikal, indikerer. Det var andre kulturelle ikoner, der dedikerede sig som kulturradikale³.

Oplevelsen af at nasse på andre menneskers kulturelt betingede identitet, dvs. føle og opleve indholdet i mødet med de mange forskellige mennesker, der faktisk levede i deres fortælling, modsat mig, der ikke for alvor kunne skrive sig ind i nogen, kombineret med det, at mit eget bidrag til dem primært bestod i kun at søge og spørge, var påtrængende. De udlevede faktisk deres kultur, var deres kultur, hvor jeg bare var tvivlsom. De gav mig noget. Jeg tog bare!

Min egen sociale forankring var brudt sammen det forløbne år. Jeg var flyttet hjemmefra, var blevet forelsket og havde forventninger til en sammenhæng i en anden by, Kolding, end jeg var kommet fra, Højby ved Odense. Men min kærlighed vandt ikke rod fæste, og de nye sociale kredse af familiær og ikke-familiær art i Kolding brød op omkring mig, netop som jeg var kommet. Min søster blev skilt, og fingerede eller forsøgte faktisk at begå selvmord. Det ramte mig hårdt, for jeg var den eneste, som hun forblev i kontakt med i familien et par år efter. Jeg var ikke fordømmende, ikke sikker på noget bestemt indhold. Det kunne hun godt bruge på daværende, hvor det monogame ægteskab som en af de kulturkonservative narrativer var forsvundet omkring hende, som hendes ramme for selvforståelse og identitet.

³ Leif Panduros tv-spil, Klaus Rifbjergs og Villy Sørensens forfatterskaber udgjorde en del af danskernes ramme for selvbeskrivelse, til stor fortørnelse for de konservative kræfter i det højrenationale danske kulturlandskab. Men flertallet af danskere var og er fortsat filosofisk ubevidste om de fundamentale spørgsmål om ontologi, semantik og ramme for social selvbeskrivelse og identitet, som dengang sitrede ved sig selv takket være de kulturradikales indsats og fundering i samfundet, fx DR, statsradiofoniens monopol. Den kroniske kulturkonservatisme styrer fortsat sammen med den ideologisk funderede markedsfundamentalisme i det danske samfund, dvs. sammen med de såkaldte økonomiske vismænds ekstremt konservative og pseudonaturvidenskabelige tilgang til samfundet, som den vestlige verdens magteliter holder op for sig og andre.

Jeg var kulturelt fritstillet, ikke noget, som jeg havde bedt om at blive. Det var sådan, at jeg oplevede min virkelighed. Oplevelsen var sand. Man kan også sige, at jeg var rodløs! Det at være rodløs er ikke en fortælling. Jeg levede ikke i fortællingen, i fortællingen om at være rodløs. Jeg var det bare, ontologisk.

Den verden, som jeg var flyttet fra, en mindre by, Højby, lige uden for Odense, eksisterede dog fortsat. Den var og udviklede sig fint uden mig et par år, hvor jeg ikke var der så meget. Jeg vendte tilbage. Men den havde ikke gyldighed for mig længere. Den var ikke en meningsbærende referenceramme for identitet og livsindhold længere. Den figurerede som en tilfældig kontekst, der ikke længere forpligtede som gyldig ramme for social identitet. Det forstod jeg, dog uden at være i stand til at sætte ord på. Jeg lod kun som om, at jeg var en del af den for en tid igen. Det var mærkeligt, meningsløst.

Jeg oplevede det på den måde, at da jeg vendte hjem igen og blev en del af en omgangskreds, som jeg havde kendt og måske ønsket at være del af tidligere uden at være det, så virkede den ikke meningsgivende for mig længere, sådan som jeg havde håbet, villet tidligere i mit 10 år lange folkeskoleliv. Det var som at køre i tomgang, socialt, meningsmæssigt at træde ind i en social omgangskreds, som man før havde troet, at man kunne blive noget ved at være del af, men som bare var en drøm fra fortiden, ikke rigtig noget.

Når man for alvor oplever, hvor tilfældig kulturen er, den sociale omgangskreds, den ramme for social identitet, som man er vokset op i, og man er ramlet ind i en sand kaskade af mangfoldige andre rammer for social identitet ved at flytte og rejse, så er det svært at forblive i den ramme, som man kommer af og opleve den som meningsgivende. Så er man blevet kulturradikal, ontologisk og semantisk.

De stærke følelser kommer til, når sanseligheden og betydningerne sitrer ved sig selv! Hende, som jeg forelskede mig i, da jeg som 16-årig flyttede til Kolding, var langt mere moden end mig selv, men sandsynligvis helt traditionel, hvad forventningerne til manden som den egentlige initiativtager angår. Det, som jeg selv opfattede som en eksplicit kærlighedserklæring til hende, og som mandede ud i det, jeg oplevede som et hensynsfuldt afslag fra hendes side, var måske i virkeligheden en anmodning fra hendes side om at jeg skulle erklære min kærlighed mere eksplicit til hende. Jeg havde bedt hende om at tage med mig og bo med mig en weekend på Brandbjerg Højskole hos min søster og mand. Hun brugte 3 hele dage på at overveje, om hun ville tage med mig! Svaret var: "Steen, vi er jo ikke kæresten"! Det tog jeg som udtryk for, at det skulle vi så heller ikke være. I virkeligheden ville hun måske have haft, at jeg havde sagt: "Men det kan vi da blive"!

Det er ikke svært at forestille sig, at min periode som kulturradikal var gået helt i sig selv, hvis hun var taget med. Jeg ville ikke kunne have været sammen med hende en weekend i et værelse og med alle de muligheder, der var i og omkring den ekstremt smukt anbragte skole, uden at vi var blevet fortrolige. Det kunne have ændret min bane mod det monogame, den institutionelle kernefamilie, identitet.

Min fysik og biologi fungerede i kombination med en udtalt evne til at forgude et og kun et eksemplar af det menneskelige hunkøn ad gangen. Det var på ingen måde tilfældigt, hvem

det gik ud over. Men mit fysiske behov kom i øvrigt kun skyldbetyngt til udtryk over for andre mindre idealiserede kvinder, fx som når jeg i en brandert kastede mig over en, uden at kunne bringe det til noget. En forstående sympatisk kvinde lod mig kaste sig over hende, da jeg verbalt optaget af min kærlighed til den rigtige, pludselig blev overvældet af trangen til at smage på hende i begge ender. Festens andre deltagere listede mig ud i haven, hvor jeg begyndte at kaste op kort tid efter. Røde mor sang i baggrunden, og lyset gik ud for mit vedkommende under festen midt i et blomsterbed i Fredericia. Om morgenen kom hun ind til mig i den seng, som jeg bevidstløs var blevet anbragt i. Vi sad lidt ved siden af hinanden uden at kunne finde os selv på sengen, hvor hun fortalte mig, at hun havde tisset i sengen. Vi vidste begge to, at det var noget, som man burde grine af. Men ingen af os havde overskud til det.

Det var ekstremt svært for mig at udnytte de kvinder, der ville mig mere, end jeg ville dem, når jeg var ædru, og evnen til at forgude en kvinde, ramte kun ganske få eksemplarer, inden jeg blev så såret følelsesmæssigt, som konsekvens af min egen mangel på mod til at indrømme min tro på kærligheden, at jeg overvandt skyldfølelsen over det at gå efter kødet, for så kun at gå efter det. Som 22-årig havde jeg definitivt mistet modet til kærlighed. Det forstod jeg ikke selv. Frygten for tab af rigtig kærlighed var så stor, at jeg holdt mig bevidst og ubevidst fra dem, der ville kunne have såret mig.

Idealisering og forgudelse

Den idealiserede kærlighed ligger til grund for en del ægteskaber. Ca. halvdelen af alle voksne lever uden for institutionen, der af samme årsag ikke længere er en afgørende pille for samfundets struktur.

De fleste mennesker lærer at botanisere i forhold til mulige partnere, og får derfor en fin fornemmelse for, at der er plusser og minusser i relation til de fleste. Det er ikke så slemt at skifte, og de gigantiske forventninger, der kan bygges op med base i den kulturelt betingede forventning til den ene og kun denne, går ligesom i opløsning, når først man har smagt lidt mere forskelligt og ved, at verden ikke braser sammen, bare fordi man går væk fra en adgangen og videre til den næste eller ud i intet.

Monogami minder om monoteisme. De tre store religioner med kosmologi fungerer som den ekstremt kulturkonserverende spændetrøje, der i øjeblikket udgør rammen for de uforsonlige tilgange til sig selv og verden, som krige og konflikter lever ved her som der.

Den religiøse fundamentalisme er kosmologien iboende. Forbuddet mod at tilbede andre guder end den eneste ene ligger dybt inden for de tre verdensreligioner. Som det skildres genialt af [Jens Galschiøts skulptur, "fundamentalism"](#), ser religionerne med deres kosmologier, deres konstruerede virkelighed, ekstremt imødekommende ud, hvis man er flasket op i dem eller ser deres invitationer om at komme ind i folden ude fra.

Men når de troende er kommet ind i folden, når de står der og tvivler på fortællingen, eller når deres fanatiske, dvs. fundamentalistiske ledere begynder at frygte for, at distinktionen

mellem godt og ondt, det inden for og det udenfor, som den praktiseres kognitivt via monoteismens anvisninger, skal gå i sig selv, så vælter de religiøse ledes grimhed frem. Disciplinering af disciple, krig og ufortrædeligheder, dæmonisering og intolerance bliver kutyme.

Kultur og fortællinger

Rent fysisk, så er energi nok ikke så meget andet end strukturerede forudsætninger for forandring. Oplevelsen af at leve kommer i eksekveringen af forandringen, energien der rent faktisk gør en forskel følelsesmæssigt. Dvs. i den strukturerede bundne forudsætning for forandring der udfolder sig i livet.

De gamle kulturelle strukturer kan ses som bunden energi, potentiale for forandring. De kan frigive deres energi i store følelsesmæssigt udfordrende udladninger. Det må ske, hvis verden skal ændre kurs mod det bæredygtige. De gamle strukturer må frigive deres energi, så verden kan lære at leve rigtigt og bæredygtigt i stedet for at gå under for tilfældige og patetiske former for forældede behov for identitet.

Det menneskelige sind søger selvbekræftelse, sikkerhed, genkendelse. Det er lidt som en levende struktur på åbent vand, der søger efter et fast holdepunkt, noget der kan stå gennem stormen.

Jeg'et er bange for det uforudsigelige, men drømmer om at realisere det ideelle. Det forguder, idealiserer, tilbeder i det skjulte, men undgår sagen selv af angst for at finde ud af, at der måske kunne være tale om luftkasteller eller mangel på realitetssans slet og ret, altså der, hvor den jordiske eller overjordiske står, mere eller mindre uskyldigt offer for havet af forventninger.

Selvet er en stor drømmende svækling, fantastens offer for egen magi!

Den grundlæggende udfordring handler om at definere og opretholde sig selv, her som der, uden at ødelægge forudsætningerne for livet.

Det gælder i Mellemøsten, Jerusalem og alle andre steder. Disse centre med deres hellige

steder og religionskrige er samtidens sindbillede på en forstenet fortids overlejringer, kulturkonservatisme som forklaring og årsag bag den truende udvikling.

Den fri verden kan nok se behovet for den radikale omkalfatring her, men ikke i sig selv. De unge mennesker er her som der oppe imod de forstenede institutioner. Strukturen i udfordringen her som der er den samme.⁴

⁴ Teksten er modificeret, grundet ændringerne i den måde, som stoffet promoveres på via de former for ideologisk betinget bias, som den kunstige intelligens på Bing nu er styret af. Det er klart, at visse kommercielle interesser har været med til at sætte rammen for, hvordan denne søgemaskine agerer med ledende og dømmende spørgsmål, når man søger på indhold, begreber og problemstillinger. Maskinen er sat til at pervertere og problematisere de indlæg, som stiller spørgsmålstegn ved den magtbase, det som den arbejder for. Den er ikke til for at hjælpe, men for at promovere og fortælle kritik af de kræfter, som den arbejder for.